

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

53

Vragen van het lid **Rajkowski** (VVD) aan de Ministers van Asiel en Migratie over het bericht «Nederland mag van rechter geen mannelijke asielzoekers terugsturen naar België: «Enorm frustrerend»» (ingezonden 28 juli 2025).

Antwoord van Minister **Van Weel** (Asiel en Migratie) (ontvangen 19 september 2025).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Nederland mag van rechter geen mannelijke asielzoekers terugsturen naar België: «Enorm frustrerend»»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat zijn de gevolgen van deze uitspraak voor de grip op asielmigratie en de keuze die de Nederlandse politiek heeft om te bepalen wie hier mag blijven en wie niet?

Antwoord 2

De uitspraak heeft gevolgen voor het niet meer kunnen overdragen van alleenstaande mannelijke asielzoekers aan België op grond van de Dublinverordening. Het gaat dan om asielzoekers van wie is vastgesteld dat België de verantwoordelijke lidstaat is voor het behandelen van hun asielverzoek.

Vraag 3

Deelt u de mening dat dit een zeer onwenselijke situatie is?

Antwoord 3

Die mening deel ik. Deze situatie doet ernstig afbreuk aan de werking van het Europese Dublin systeem, daarmee doelend op de instrumenten en regels ten behoeve van het bepalen van de verantwoordelijke lidstaat. De opvangsystemen van bestemmingslidstaten binnen de Europese Unie, zoals België en

¹ De Telegraaf, 23 juli 2025, «Nederland mag van rechter geen mannelijke asielzoekers terugsturen naar België: «Enorm frustrerend»», <https://www.telegraaf.nl/binnenland/nederland-mag-van-rechter-geen-mannelijke-asielzoekers-terugsturen-naar-belgie-enorm-frustrerend/79445121.html>

Nederland, staan ook onder druk door secundaire migratie vanuit lidstaten elders binnen de EU.

Vraag 4

Hoeveel alleenstaande mannen in Nederland kunnen door deze uitspraak niet meer teruggestuurd worden naar België? Wat gaat er met deze mannen gebeuren?

Antwoord 4

Op dit moment zijn er ongeveer 170 alleenstaande mannelijke asielzoekers in Nederland voor wie is bepaald dat België de verantwoordelijke lidstaat is.² Het is echter niet zo dat zij eerder, voorafgaand aan de gestelde belemmering, in alle gevallen wel daadwerkelijk zouden zijn overgedragen aan België. Het is nu zo dat Nederland is gehouden het asielverzoek inhoudelijk te behandelen als de termijn voor de overdracht in een individuele zaak verloopt, de situatie in België daaraan voorafgaand niet is veranderd, en de persoon op dat moment nog steeds in Nederland is. Dat kan leiden tot een asielvergunning dan wel een afwijzing en uiteindelijk terugkeer naar het land van herkomst.

Vraag 5

Klopt het dat de Raad van State noodopvang in België niet heeft meegewogen in hun uitspraak? Hoeveel procent van de opvang in Nederland is noodopvang en wat zijn de verhoudingen in België?

Antwoord 5

Dat klopt. De uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) van 23 juli 2025 borduurt voort op de uitspraak van de Afdeling van 13 maart 2024. De uitspraken moeten daarom in samenhang worden gelezen. Beschikbaarheid van nood- en daklozenopvang is in beide uitspraken onderwerp van geschil geweest. In de meest recente uitspraak oordeelt de Afdeling onder andere dat het tekort aan reguliere opvangplekken voor alleenstaande mannelijke asielzoekers niet meer tijdelijk, maar structureel is geworden. Verder is volgens de Afdeling onduidelijk of deze groep terecht kan bij de nood- en daklozenopvang, omdat niet kan worden vastgesteld hoeveel plaatsen daadwerkelijk beschikbaar zijn voor deze specifieke groep. Op 25 juli 2025 beschikte COA over ca. 70.440 opvangplekken, waarvan 51% reguliere opvang (ca. 36.060 plekken), 43% noodopvang (ca. 30.000 plekken) en 6% tijdelijke gemeentelijke opvang (ca. 4.380 plekken). Daarnaast worden er ca. 2.470 personen op een niet-COA-locatie opgevangen (waaronder in hotels). De verhoudingen in België zijn niet bekend.

Vraag 6

Deelt u de mening dat het noodzakelijk is om de Dublinafspraken zo snel als mogelijk in ere te herstellen en vreemdelingen terug te sturen naar landen zoals België, indien dat hun land van herkomst of doorreizen is? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe gaat u dit doen en kunt u de Tweede Kamer hierover binnenkort informeren?

Antwoord 6

Ja, die mening deel ik ten zeerste. Daarom ben ik recent in gesprek gegaan met mijn Belgische ambtgenoot om tot een oplossing komen voor de gevolgen van de uitspraak van de Afdeling. Er werd wederzijds uitgesproken dat er snel een oplossing gevonden moest worden. België heeft sinds de peildatum van de situatie die de Afdeling heeft meegewogen in de uitspraak maatregelen genomen om de druk op de opvang te verlichten. België heeft toegezegd dit op schrift te stellen. Het kabinet zal op basis daarvan bezien of

² Bron IND (Metis). Standmaand/peildatum: 23-07-2025. De cijfers kunnen afwijken van eerdere cijfers over eenzelfde periode in vorige rapportages, omdat de cijfers zijn geactualiseerd. In een aantal zaken worden correcties uitgevoerd na het verstrijken van de rapportageperiode die pas zichtbaar worden in cijfers met een latere peildatum. Alle cijfers (zowel de totalen als de verschillende deelcijfers) zijn afgerond op tientallen. Cijfers tussen 0–9 worden vermeld als < 10. Door de afrondingen kan een ogenschijnlijk verschil ontstaan tussen de eindtotalen en de optelsommen van de verschillende deelcijfers.

de overdracht van Dublinclaimanten weer zo spoedig mogelijk hervat kan worden. In het gesprek is tevens het belang benadrukt dat de opvangstelsels van bestemmingslidstaten zoals België en Nederland ook onder druk staan door secundaire migratie vanuit lidstaten elders binnen de EU. Ik ben voornemens in gezamenlijkheid met België hierover in gesprek te gaan met de Europese Commissie. Wij zullen de Kamer over de voortgang informeren.

Vraag 7

Hoe staat het met het uitwerken van de afspraak uit het hoofdlijnenakkoord: «het recht op opvang zal gedurende de opschorting gedifferentieerd worden beperkt en sterk worden versoberd»?

Antwoord 7

In het Regeerprogramma van 13 september 2024 was een Asielcrisiswet aangekondigd om de instroom van asielzoekers fors te beperken, onder andere middels het opschorten van de behandeling van asielaanvragen. Daarnaast was het voornemen aangekondigd om de opvang verder gedifferentieerd te beperken en te versoberen. Zoals uw Kamer bekend is het wetsvoorstel Asielnoodmaatregelenwet met verschillende maatregelen om de asielketen per direct te ontlasten en de instroom van asielzoekers in Nederland te verminderen op 3 juli 2025 na hoofdelijke stemming aangenomen door de Tweede Kamer.

Ten aanzien van de versobering van de opvang heeft onze ambtsvoorganger de Kamer op 18 april jl. per brief geïnformeerd over de genomen maatregelen.³ Zo dienen asielzoekers in procedure verblijvend in de procesopvanglocatie of azc zelf voor hun maaltijden te zorgen. Daarnaast is de Regeling eigen bijdrage asielzoekers 2008 uitgebreid met een eigen bijdrage voor de zorgkosten wanneer een asielzoeker inkomen of vermogen heeft, en is de wekelijkse inhuysregistratie uitgebreid naar centrale aanmeldlocaties. Tot slot is het rechten- en plichtengesprek aangepast en worden asielzoekers tijdens dit gesprek nu ook gewezen op de gevolgen van een afwijzing op de asielaanvraag voor het verblijf in de opvang en bijbehorende verstrekkingen. Dit wordt ook opgenomen in het document dat asielzoekers dienen te ondertekenen.

³ Kamerstukken II 2024/25, 19 637, nr. 3397.